

ROZDWOJONY (31) *part praet pass pf*

rozdwójony (22), **rozdwójon** (7), rozdwójony *a.* rozdwójon (2).

Pierwsze i drugie o jasne; w formach złożonych -ony (2) *OpecŻyw, KochFrag, -óny* (1) *BiałKat*; formy niezłożone z tekstów nieoznaczających ó.

sg m N (praed) rozdwójon (5) *KrowObr* (2), *RejWiz, BudNT, WujNT*, rozdwójony (4) *BielKron, BiałKat, StryjKron, SzarżRyt.* ♦ *A* rozdwójony (1). ♦ *f N* rozdwójoną (2), rozdwójon(a) (2). ♦ *G* rozdwójon(e)j (1). ♦ *A* rozdwójoną (2). ♦ *n N* rozdwójon(e) (5), rozdwójono (2); ~(*attrib*) -(e) (3); ~(*praed*) -(e) (2), -o (2); -(e) *SkarJedn*; -o *BielKron*; -(e) : -o *RejJóz* (1:1). ♦ [*A* rozdwójon(e).] ♦ *I* rozdwójon(e)m (1) *BibRadz*, rozdwójonym (1) *RejPos*. ♦ *pl N m pers* rozdwójeni (1). *subst* rozdwójon(e) (1). ♦ *A m pers* rozdwójon(e) (1). ♦ *I m* rozdwójonymi (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w. (dwa z niżej notowanych przykładów) s.v. rozdziwić.

1. *Podzielony na dwie części; dispertitus* *PolAnt; bifidatus, bifidus, bifurcus* *Cn* (12) : iż gdy by kto był ollepien na iedno oko á drugie czało zoštało, tedi w onym iednym przybędzie mu ośtrości wzroku więczy niżli kiedy w parzze [!] było. Abowiem duchy one widzenia pirwey rozdwioione, zchadzaia fie ku iednemu oku. *GlabGad* B4v; *KrowObr* 15v, 138v; Przeto iuż było rozdwioiono kroleństwo Żydowskie/ tak iż nigdy w iedności potym nie było. *BielKron* 82v; *SkarJedn* 211; [*SkarProces* 23].

W przeciwstawieniu: »jeden ... rozdwójony« (1): Bo iefli kędy ieft Bogiem bez człowieka/ álbo człowiekiem bez Bogá: tedyć nie ieft Chryftus człowiek y Bóg ieden/ ále rozdwioiony ieft. *BiałKat* 328v.

[*Wyrażenie:* »rozdwójony na poły«: Tego starostwa pożytki są rozdwójone na poły. *LustrRus* I 179.]

Przen: Postępujący wbrew samemu sobie (1) : Iesliby Szátan łam przeciw łobie powłtał [*tj. pomagał przy wypędzaniu diabła z opętanych*]/ á byłby rozdwioion/ niemoże fię zořtác/ ále koniec ma. *BudNT* Mar 3/26.

a. [*O tekście:* Którego juramentu [*tj. przysięgi*] dokonawszy, jął znowu inny czytać pan marszałek koronny. [...] Dołożył i tego: „żem na to pozwolił, aby beła ta przysięga rozdwójona [...]” *DiarPos* 144.]

b. *Mający wyraźną, widoczną lub wyczuwalną granicę między obu częściami* (5) : Noła ij vřt [*Chrystusa*] żádná owřłéki nie ieft przygana/ brodě maiątz [...] nie dlugą/ a w pořrodku rozdwioioną *OpecŻyw* C; która [*chrząstka na końcu nosa*] gdi nie będzie iuż ořthra albo kończata, ale rozdwioiona tak iż też palcem on rozdział może być namaczan, pewne znamię ieft naruřzenia zupełnořci ciała [*tj. utraty dziewictwa*] *GlabGad* N8v, O5v; *BielKron* 400; Tegoż roku vrodził fię [...] Cielec ze dwiema głowami/ iedná byłá ná ogonie/ á druga ná przodku/ á ogon we řrzodku grzbietá był/ nog miał řiedm ná prawym boku/ á ná lewym żadney/ á był ná xtált Blizniąt rozdwioiony. *StryjKron* 677.

[*rozdwójony czym:* Pagórki zielone wesoło Stały, krzywymi w řřzodku rowy rozdwójone *StryjPoczqt* 350.]

[*Wyrażenie:* »rozdwójone kopyto« = *racica*: Y káżdego zwierzęcia z rozdzieloną/ řłopą/ y z rozdwioionem kopytem [*findens fissuram duarum ungularum*] pożywać możećie. *BibRadz* Deut 14/6 (*Linde* s.v. rozdziwić).]

2. *Mający uwagę podzieloną na różne sprawy; districtus Cn (3) : SkarJedn 358; Ktory się ożenił/ itara się o świeckich rzeczach/ iakoby się żenie podobał/ y rozdwoion ieft. WujNT przedm 14; [PiotrGonPonurz A4v].*

W przeni (1) :

Wyrażenie: »rozdwojone serce« (1): aby tylko iedno iemu [Bogu] łamemu iednemu służył/ á nie odnoślił się od niego/ áni myślał/ áni rozdwoionym sercem swym/ zá obłudnościami światá tego. RejPos 217v.

3. *Niezgodny, w którym nie ma zgody; mający różne zdania (9) : Nádaymy pociechy Pogánstwu/ y nieprzyjacielom wiary S. aby się z nálznych rofterkow wefelili/ á rozdwoione y niezgodą ołábione opánować [...] mogli. SkarJedn 336; bo Pánowie y wżyftko Rycerstwo Koronne rozdwoieni ná Syny Kázimierzowe rožno wotowali/ iedni Ianowi Albrichtowi [...] życzyli/ drudzy zaś [...] ná Alexandrá [...] rádzili StryjKron 667; GórnRozm M4; [KronMieszcz 121].*

Przysłowie: Bowiem zgodę każdy chwali roftirk każdy gani (marg) Pánstho rozdwoyone thrudno ma być wfpokoyone (–) RejJóz L3v, L3v; WujNT Matth 12 arg, Zzzzz3; [Leop Matth 12/25].

Wyrażenie: »rozdwojona myśl« [szyk 1:1] (2): BielSat G3v; Bo [Kazimierz Jagiellończyk] przeglądał trudności/ które nád koroną Wiśiály prze spór ludzki/ y myśl rozdwoioną/ Litwy (mówię) z Polaki KochFrag 43.

a. *[Związany z różnicą zdań: dla tej przyczyny to wesele króla Jego Mci i koronacja małżonki jego im [senatorom] nie szła bardzo w smak, dlategoż byli rozdwojeni. Abowiem wszelka sprawa rozdwojona w Rzeczypospolitej nie bywa z pociechą odniesiona KronMieszcz 121.]*

4. *Niezdecydowany, niespokojny, pełen zamętu myślowego (5) : Ach moje miłe serce toczes rozdwoiono RejJóz M6; Rzymie gdy cie rządźili poważni stanowie/ Nie było żadney mocy podobney ku tobie. [...] Ale kiedy nástála młodość rozdwoiona/ Twe sprawy y twoia moc iuz była zelżona. RejZwierc 252v.*

Wyrażenia: »rozdwojony w myślach, na umyśle« [szyk 1:1] (1:1): A wżakoż narod Ruben ten nie chciał przeftać z nimi/ Bo dziwnie w myślach swoich byli rozdwoionymi. LubPs hh; bychci miał powiedzyeć Swe przygody/ trzebáby niemály czas siedzyeć. Iákom ia ieft rozdwoion ná vmyśle swoim RejWiz 46v.

»rozdwojony w sobie« (1): Coż będę czynił w tak strážliwym boiu? Wątly/ niebáczny/ rozdwoiony w łobie? SzarzRyt A2.

[»rozdwojony w ustach« = mówiący nierozważnie: y vtrapiony był Moyześz dla nich; że rozdrażnili ducha iego. iż był rozdwoiony w wftách swoich [distinxit in labiis suis] (marg) mówił niebácznie wfty swemi. (–) WujPs 105/34.]

5. *Fałszywy (2) :*

Wyrażenia: »rozdwojony język« (1): A łnadz y nálwiećie rzadko náydzie wiernego á y miedzy przyiaćioły znáydzie rozdwoiony ięzyk RejPs 17.

»serce rozdwojone« (1): Nie wátp w boiaźni Pánłkiey/ á nie przyftaway do niego sercem rozdwoionem [in corde duplici]. BibRadz Eccli 1/27.

6. [*Podwojony*: áczkoli może się przydać iż mnodzy koniowie więcej zębów mewáią/ wŕzákoż one rozdwoione bywáią/ to ieŕt dwa z iednego wyroŕŕe. *Cresc 1571 514 (Linde s.v. rozdwoić).*]

Cf **NIEROZDWOJONY, ROZDWOIĆ, ROZDWOIĆ SIĘ**

KW, (LWil)